

IZVEŠTAJ

Program M istraživanja u Poljoprivrednoj školi sa domom učenika PK
"Beograd"

Sprovedeno istraživanje usmereno je na ispitivanje društvenih normi srednjoškolaca/ki vezanih za rodnu pripadnost i ima za cilj promociju zdravih obrazaca ponašanja i nenasilja u odnosima sa vršnjacima oba pola.

IZVEŠTAJ

Program M istraživanja u Poljoprivrednoj školi sa domom učenika PK "Beograd"

1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Omladinska organizacija Centar E8 sprovela je Program M istraživanje u Poljoprivrednoj školi sa domom učenika PK "Beograd" u cilju boljeg razumevanja mladih osoba, njihovih stavova, ponašanja, isustava, odnosa i navika, kako bi na osnovu dobijenih podataka odabrala i održala primeren set radionica, kroz koje bi, na prilagođen način, sa mladima razgovarali o temama rodni normi, nasilja i zdravih stilova života i naveli ih na razmišljanja i zaključke koji prkose stereotipima i predrasudama i prevazilaze potencijalne konflikte.

Sprovedeno istraživanje, u gore pomenutoj školi, usmereno je na ispitivanje društvenih normi srednjoškolaca/lki vezanih za rodnu pripadnost i ima za cilj promociju zdravih obrazaca ponašanja i nenasilja u odnosima sa vršnjacima oba pola.

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Uzorak su sačinjavali učenici/ce muškog i ženskog pola drugog i trećeg razreda Poljoprivredne škole sa domom učenika PK "Beograd".

M- druga godina : 48

M- treća godina :54

Ž- druga godina : 41

Ž- treća godina : 55

Ukupno: 198 ispitanika/ca.

Upitnik se sastoji od seta pitanja, koja su podeljena na tri celine.

Sadržaj

•••

1. Cilj istraživanja
2. Metodologija istraživanja
3. Prikaz dobijenih rezultata
 - I. Stilovi života
 - II. Rodne norme
 - III. Nasilje
4. Povezanost
5. Preporuke za intervenciju

IZVEŠTAJ

- **Prva** celina sastoji se od pitanja koja su u vezi sa stilovima života koja podrazumeva pitanja o vanškolskim aktivnostima mladih, uživanju u psihoaktivnim supstancama, kao i o psihičkom zdravlju i njihovim osećanjima.
- **Druga** celina sastavljena je od pitanja koja se tiču rodni normi, i sastoji se od pitanja o seksu i reproduktivnom zdravlju, stereotipnim ulogama muškaraca i žena i opravdavanja nasilja stereotipima.
- **Treća** celina odnosi se na nasilje, njegove vrste, vršenje nasilja prema osobama istog pola, i prema osobama suprotnog pola, kao i o izloženosti nasilju.

Pitanja su postavljana kroz **trostepene skale** (u potpunosti se slažem, delimično se slažem i ne slažem se; nijednom, jednom ili dvaput, više od dva puta; nikad, ponekad, često) koje su kreirane za potrebe ovog istraživanja i **dihotomna pitanja** sa ponuđenim odgovorima DA/NE.

Podaci su prikupljeni putem upitnika koji je anoniman i poverljiv. Učenicima je objašnjeno na koji način treba da se popunjava upitnik. Na pitanja je odgovarano otvoreno i iskreno, a učesnici/ce u istraživanju mogli su da preskoče pitanje na koje ne žele da daju odgovor, kao i da pitaju ako bi se pojavila neka nedoumica.

Svi podaci u ovom istraživanju su obrađivani u SPSS-u putem deskriptivnih statističkih metoda (Pie diagram, tabele sa procentima i drugo..)

3. PRIKAZ DOBIJENIH REZULTATA

I STILOVI ŽIVOTA

a. Vanškolske aktivnosti

Vanškolske aktivnosti	%
1.Sportski klub / tim	38,4%
2. Muzika/Plesni klub/Muzički bend	14,1%
3. Religiozna omladinska grupa	5,6%
4. Omladinska organizacija ili klub	15,2%
5. Plaćeni posao	24,7%
6. Volonterske aktivnosti	25,3%
7. Nevladina organizacija/ udruženje građana	3,5%

Pored gore navedenih aktivnosti anketirani srednjoškolci su navodili kao druge aktivnosti i:

- folklor,

IZVEŠTAJ

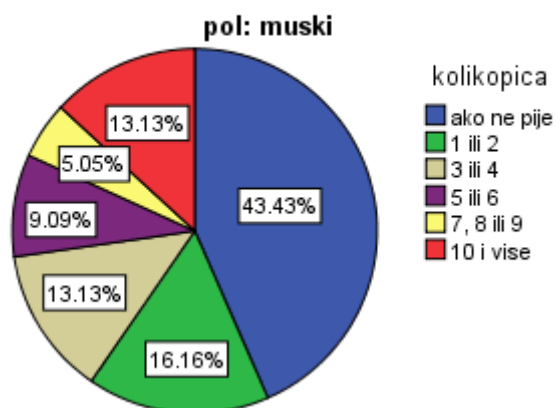
- hranjenje uličnih pasa,
- angažman u izvidjačima,
- rad na njivi,
- školu glume, i
- teretanu.

b. Konzumiranje cigareta

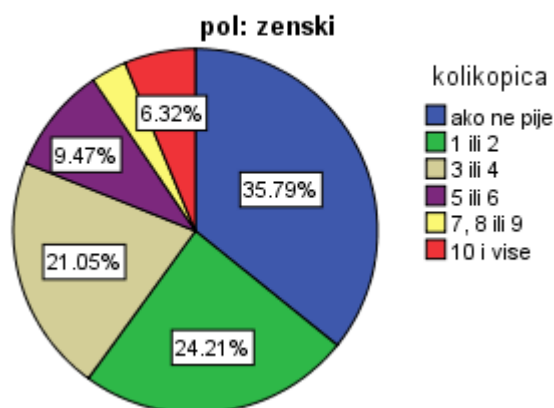
Na pitanje da li konzumiraju cigarete 37,3% učenika/ca je odgovorilo potvrdno, od toga je potvrdno odgovorilo 34,7% mladića i 40% devojaka.

c. Konzumiranje alkohola

Kada piješ, koliko pića obično popiješ?

Kada piješ, koliko pića obično popiješ?

U sprovedenom istraživanju 58,2% ispitanika se izjasnilo da konzumira alkohol. Alarmanтни su podaci:

- da više od 27% ispitanih mladića nedeljno popije više od 5 alkoholnih pića
- vda više od 16% ispitanih devojaka nedeljno popije više od 5 alkoholnih pića

Moramo uzeti u obzir da u adolescentskom dobu, mladi zbog osećanja pripadanja nekoj grupi, često se prepuštaju rizičnim ponašanjima, između ostalog i konzumiranju alkohola, kako ne bi bili etiketirani i ismevani od strane svojih vršnjaka.

d. Konzumiranje droga

U sprovedenom istraživanju tačno 81,3% ispitanika/ca se izjasnilo da nikada nije koristilo drogu, dok je neku od navedenih droga:

1. Marihuana
2. Razređivač/lepak/inhalant
3. Amfetamini (ekstazi ili spid)

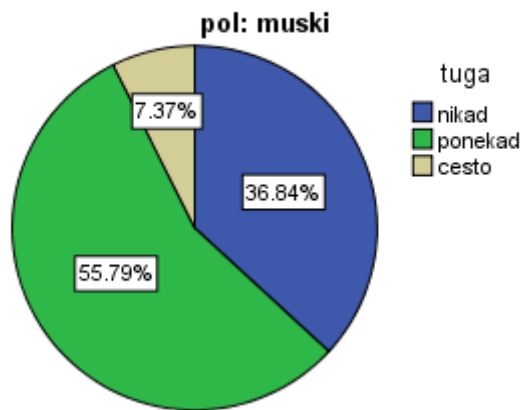
4. Halucinogeni (LSD)

5. Heroin

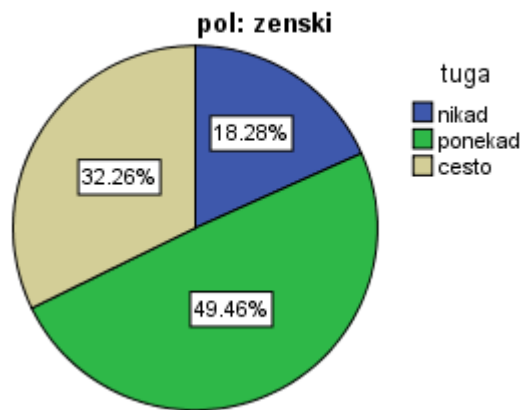
koristilo 6,6% ispitanika/ca.

e. Izražavanje osećanja

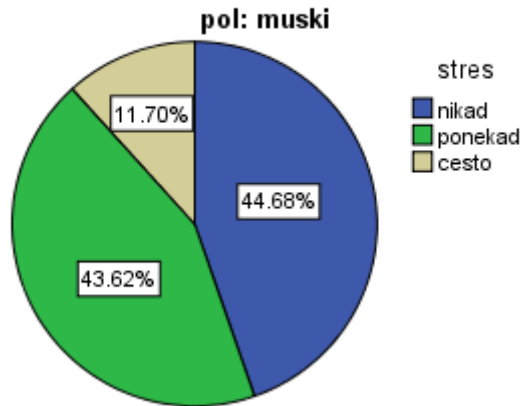
Izražavanje osećanja - TUGA

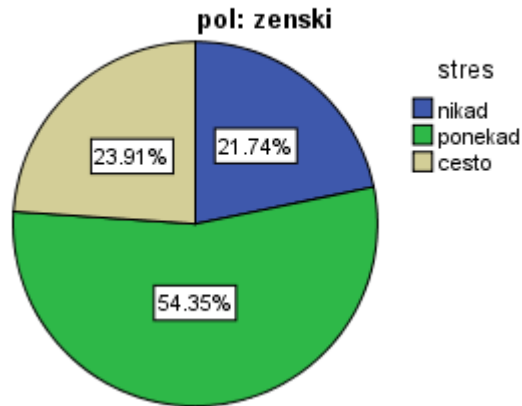
Izražavanje osećanja - TUGA

Izražavanje osećanja - STRES

Izražavanje osećanja - STRES

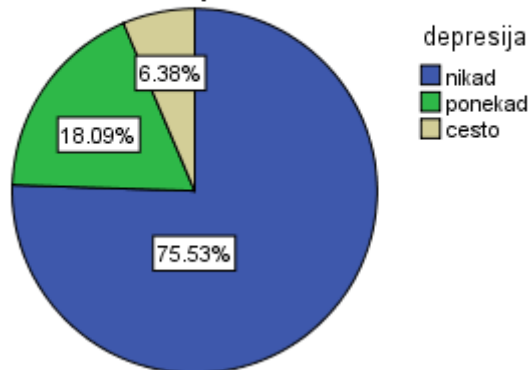

IZVEŠTAJ

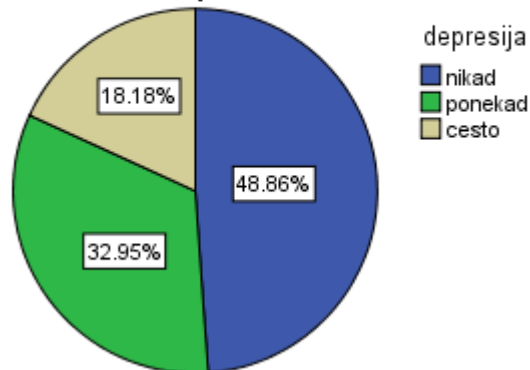
Izražavanje osećanja - DEPRESIJA

pol: muski

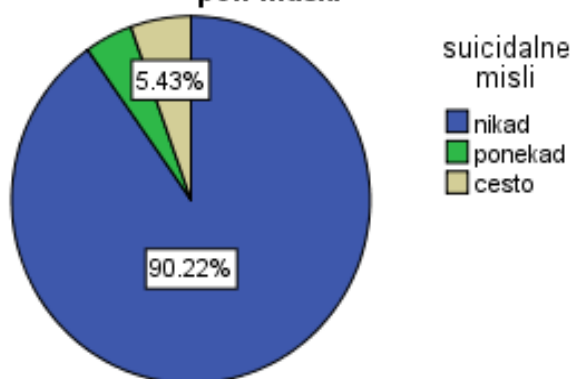
Izražavanje osećanja - DEPRESIJA

pol: zenski

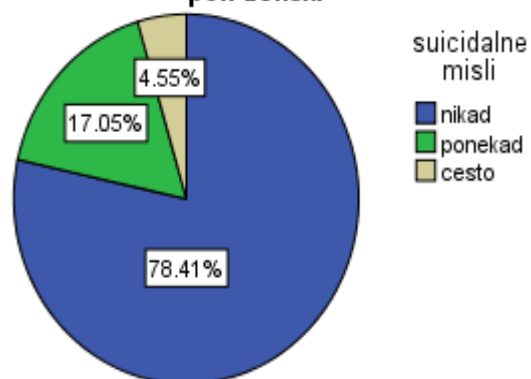
Izražavanje osećanja - Suicidne misli (misli o samoubistvu)

pol: muski

Izražavanje osećanja - Suicidne misli (misli o samoubistvu)

pol: zenski

Prema sprovedenom istraživanju i na osnovu gore iznešenih rezultata možemo zaključiti da su devojke sklonije da izveste o:

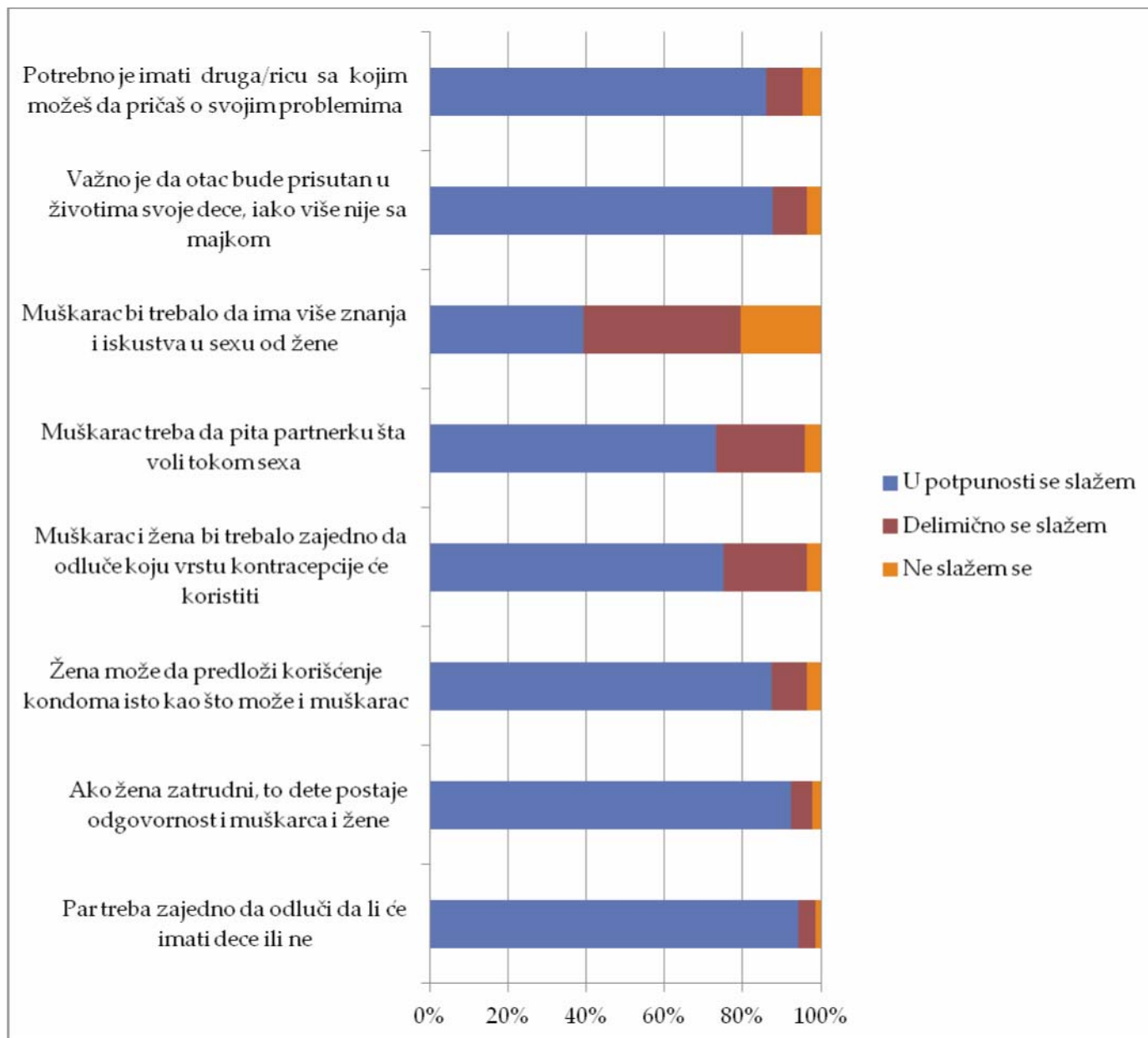
- osećanju stresa
- osećanju tuge
- osećanju depresije
- osećanju misli o samoubistvu

u odnosu na mladiće koji su manje spremni da iskažu svoja osećanja, što je i „normalno“ u našem društvu, zato što se od momaka i ne očekuje da iskazuju emocije.

II RODNE NORME

1. Seks i reproduktivno zdravlje

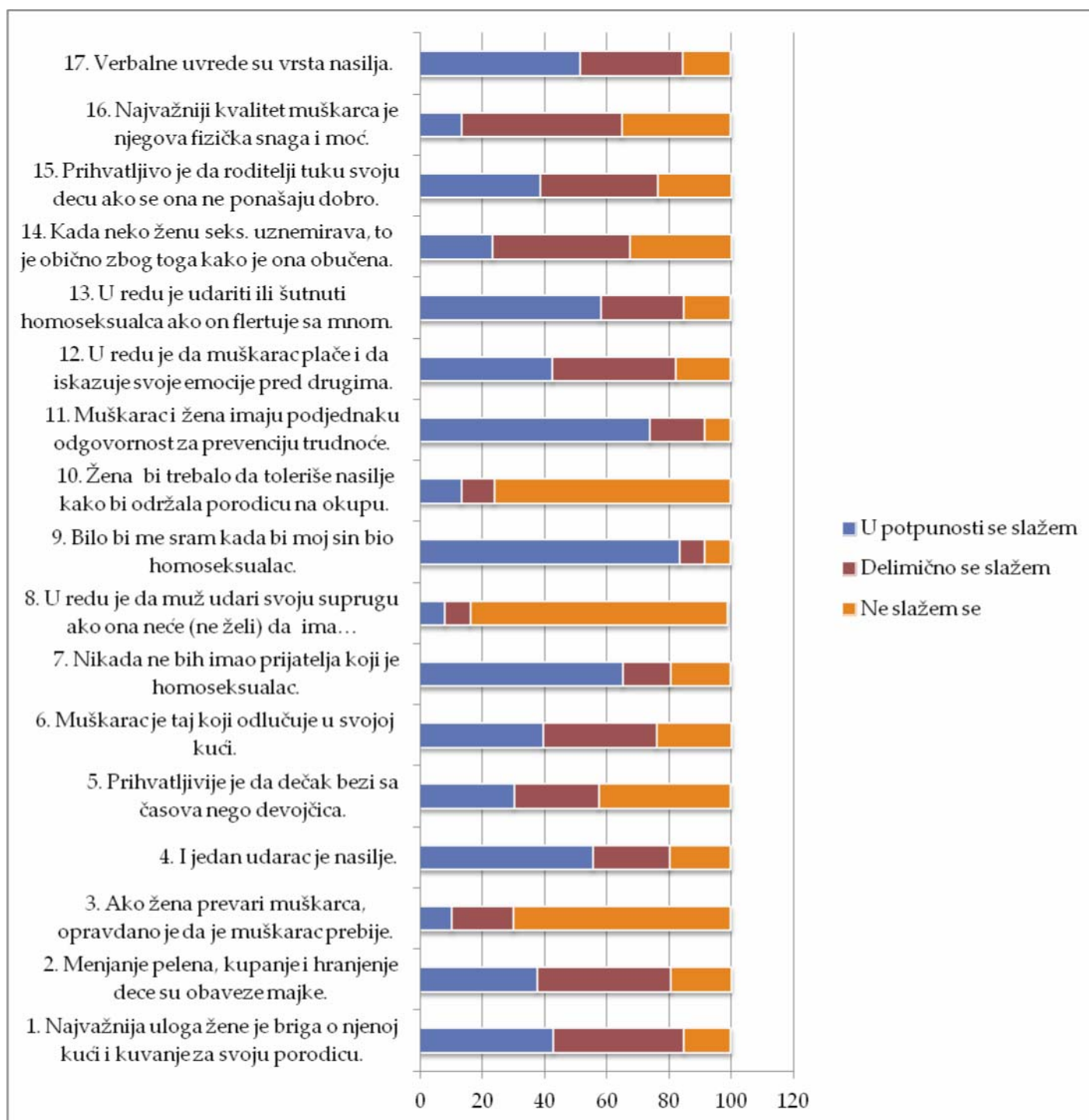
IZVEŠTAJ

Na osnovu dobijenih rezultata možemo da zaključimo da su i momci i devojke senzibilisani po pitanju seksualnog i reproduktivnog zdravlja, gde možemo izdvojiti izjavu sa visokim postotkom gde kažu da se slažu u potpunosti da :Ako žena zatrudni to dete postaje odgovornost i muškarca i žene u 92.2%.

2. Stereotipne uloge muškaraca i žena

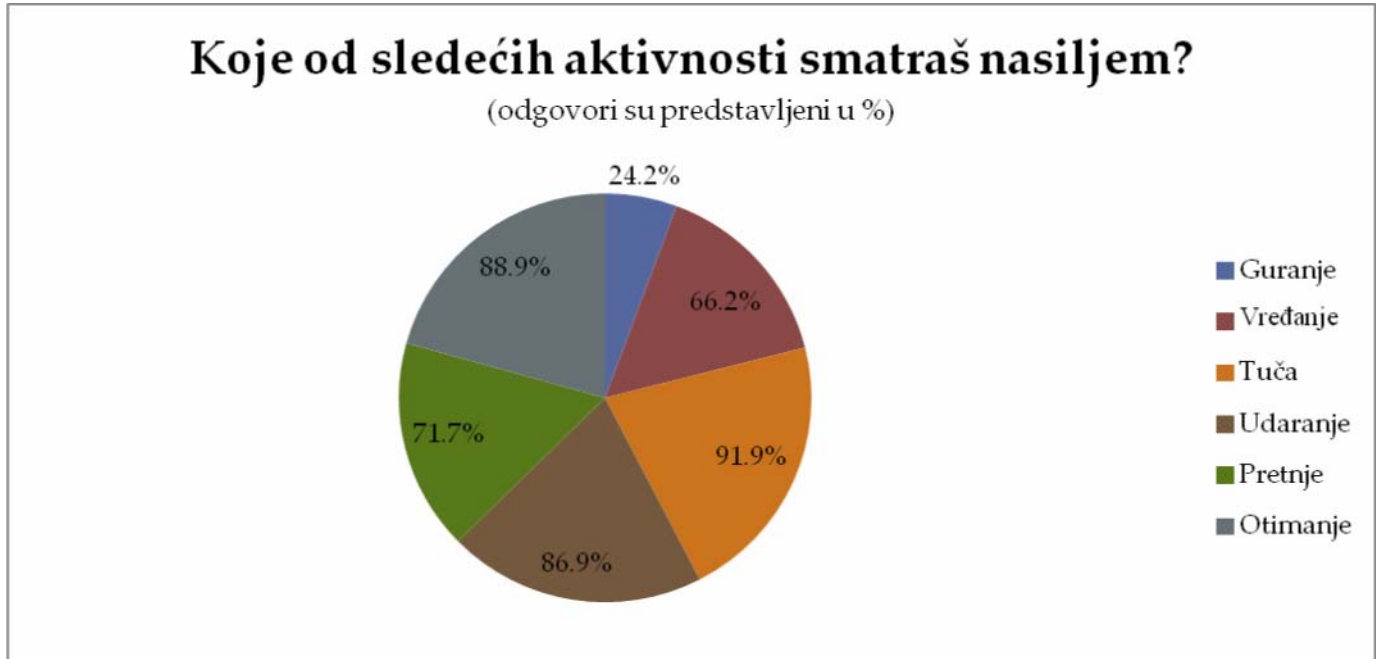
IZVEŠTAJ

Postoji statistički značajna razlika između momaka i devojaka u spremnosti da nasilje opravdavaju rodnim stereotipim. Tako su momci skloniji da se slože sa tvrdnjama koje govore da je opravdano prebiti ženu ukoliko ona prevari muškarca (30% njih se sa ovim slaže) i kako bi žena trebalo da toleriše nasilje kako bi održala porodicu na okupu (24% se slaže sa ovim).

III NASILJE

a. Šta sve podrazumevaju kao nasilje

* Zabrinjavajući je podatak da je samo 24.2% ispitanika/ca prepoznalo guranje kao vrstu nasilnog ponašanja.

Ispitanici/ce su pored vrsti nasilja predstavljenih grafikonom prepoznali i sledeće oblike nasilja:

- nabacivanje sopstvene krivice drugoj osobi
- ponižavanje
- silovanje

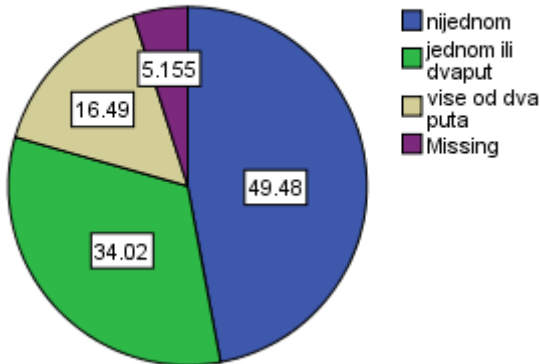
b. Vršenje nasilja

IZVEŠTAJ

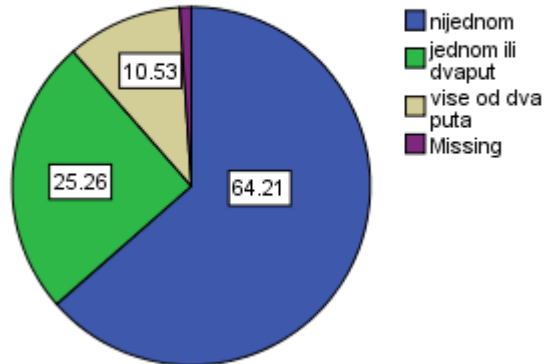
ponizavanje osobe istog pola

pol: muski

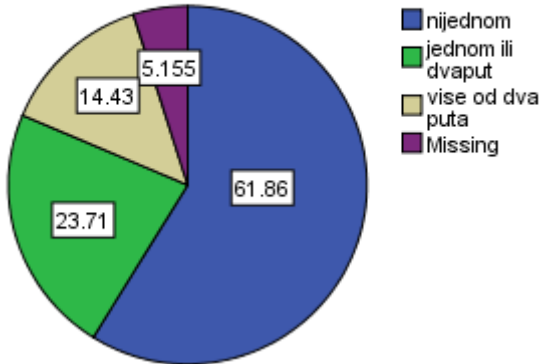
ponizavanje osobe istog pola

pol: zenski

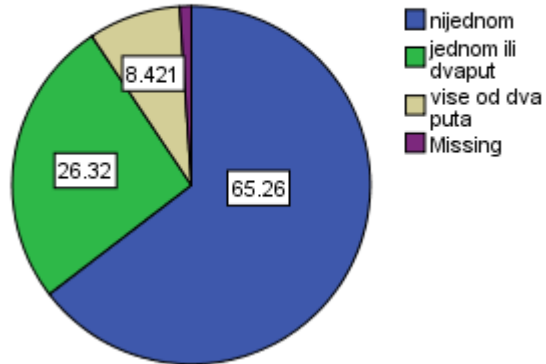
pretnja osobi istog pola

pol: muski

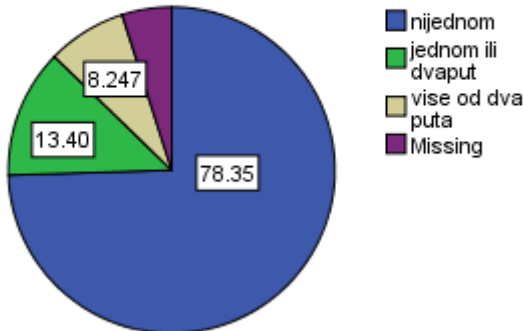
pretnja osobi istog pola

pol: zenski

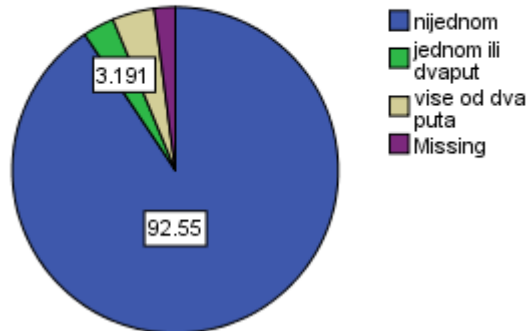
vršenje pritiska na osobu istog pola da uradi nesto sto ne zeli

pol: muski

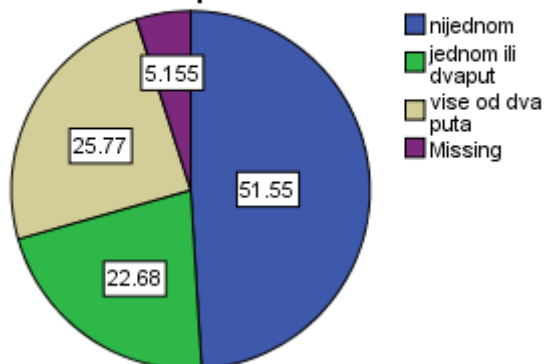
vršenje pritiska na osobu istog pola da uradi nesto sto ne zeli

pol: zenski

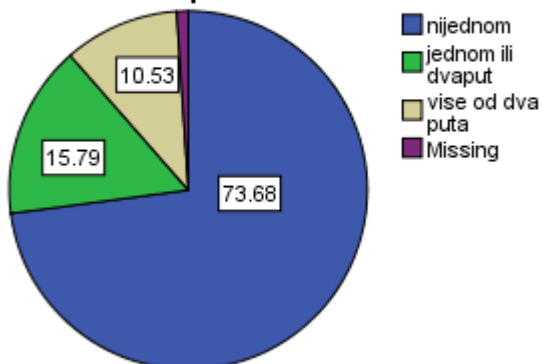
guranje osobe istog pola

pol: muski

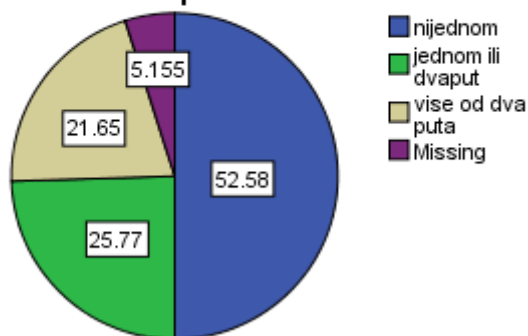
guranje osobe istog pola

pol: zenski

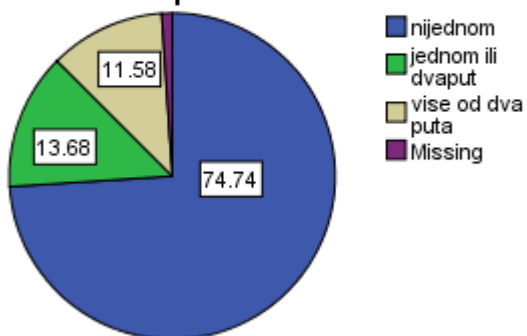
udaranje rukom ili sutiranje osobe istog pola

pol: muski

udaranje rukom ili sutiranje osobe istog pola

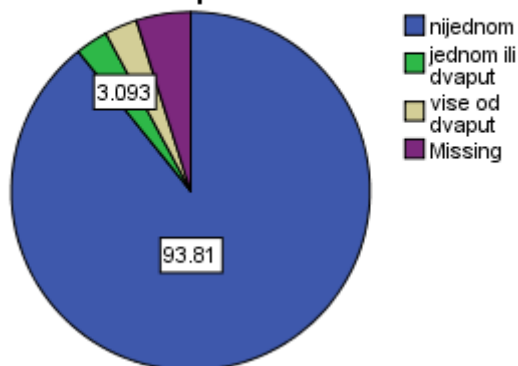
pol: zenski

Zanimljivo poređenje:

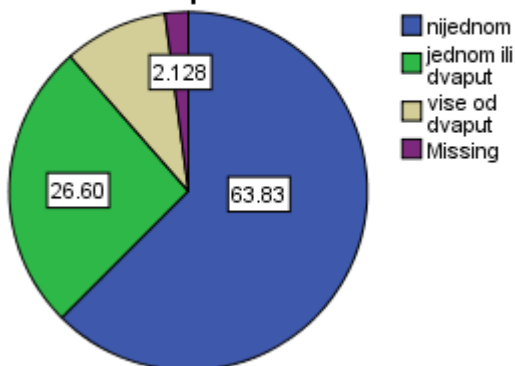
samaranje osobe suprotnog pola

pol: muski

samaranje osobe suprotnog pola

pol: zenski

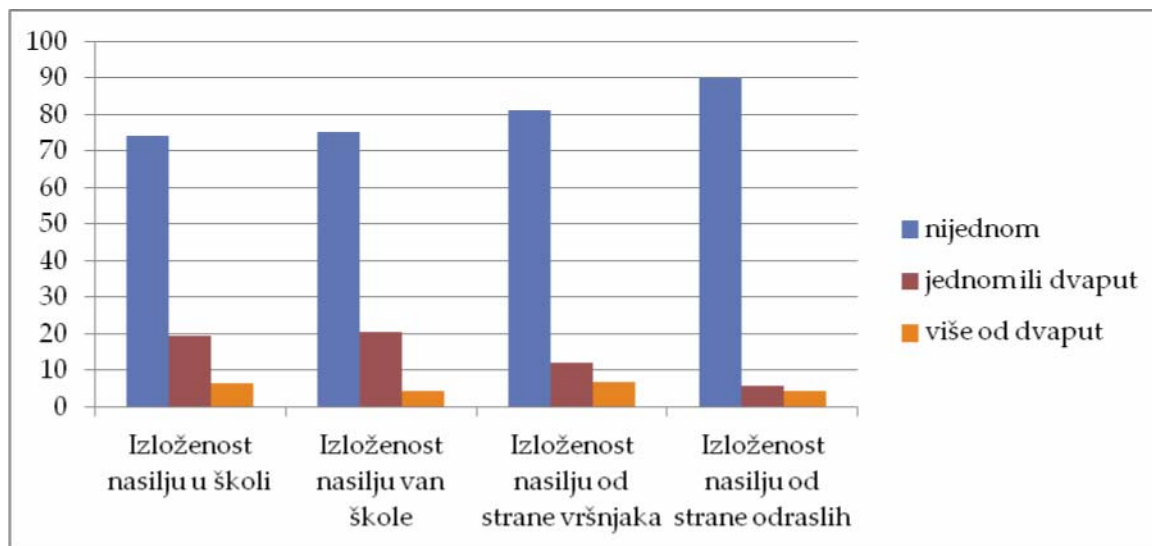
IZVEŠTAJ

Prema osobama istog pola – postoji statistički značajna razlika među polovima – momci su skloniji nasilju prema osobama istog pola u odnosu na devojke i to fizičkom pre nego verbalnom.

Prema osobama suprotnog pola – postoji statistički značajna razlika – devojke su sklonije nasilju u odnosu na momke, pre svega verbalnom.

c. Izloženost nasilju

Grafikon prikazuje podatke o izloženosti nasilju u poslednja 3 meseca za ceo uzorak.

IV POVEZANOST

Povezanost konzumiranja alkohola i vršenja nasilja

Ovo istraživanje nije pokazalo povezanost konzumiranja alkohola i nasilnog ponašanja. Naime, kada poredimo mlade koji koriste alkohol sa onima koji ga ne koriste dobijamo niske koleracije (0.20), na granici statističke značajnosti, i to samo kada je u pitanju pretnja osobama istog pola i vršenja nasilja kao deo grupe. Rezultati pokazuju da čak 58.2% mladih konzumira alkohol tako da konzumiranje alkohola nije dobra diskriminativna varijabla između mladih koji su skloniji nasilju i onih koji to nisu.

Povezanost nasilja u porodici i vršenja nasilja

Kada posmatramo uzorak momaka u ovom istraživanju, zaključujemo da postoji statistički značajna povezanost između izloženosti nasilju u porodici i spremnosti da se reaguje nasiljem, kako verbalnim tako i fizičkim i to pre svega prema osobama suprotnog pola. Dobijene korelacije, kada govorimo o vršenju nasilju prema osobama istog pola, prema osobama homoseksualne orijentacije ili vršenju nasilja kao deo grupe, uglavnom spadaju u red umerene povezanosti (0,40).

Ono što svakako zabrinjava jeste jačanje povezanosti između izloženosti momaka nasilju u porodici i spremnosti da vršnje nasilje nad devojkama. Tako korelacije dostižu vrednosti i do 0,85 poredimo izloženost nasilju u porodici i spremnosti momaka da uvrede devojku, ošamare je ili gađaju stvarima. Takođe, zastupljen je visok stepen homofobije kod osoba muškog pola, gde 81% momaka nikada ne bi imao prijatelja homoseksualne orijentacije, dok čak 85% momaka smatra da je u redu šutnutni ili udariti homoseksualca ako on flertuje sa njim (pri čemu flert ne podrazumeva nikakav fizički kontakt).

*Svaki 4 mladić je vršio verbalno nasilje prema nekom za koga je smatrao da je homoseksualne orijentacije, dok je svaki 5 mladić udario ili prebio nekog za kog je smatrao da je homoseksualne orijentacije.

Glavni zaključak jeste da oni koji su trpeli nasilje u porodici, verbalno ili fizičko, jesu spremniji da budu nasiljniji prema devojkama i verbalno i fizički, spremniji su da vrše nasilje kao deo grupe i da nasiljem reaguju na osobe homoseksualne orijentacije.

V PREPORUKE ZA INTERVENCIJU (edukativne radionice)

Na osnovu dobijenih rezultata istraživanja, prilagodićemo edukativni deo našeg Programa M, namenjenog edukaciji mladića, učenika II i III razreda Poljoprivredne Škole PK Beograd. U svakom slučaju, 20-25 učenika škole će pohađati naš trening za vršnjačke edukatore gde će tokom 5 dana proći naš kompletan edukativni program namenjen mladićima, uz obuku o vođenju radionica. Povedeni rezultatima ovog istraživanja, dodatnu pažnju ćemo obratiti na radionice koje se bave temama homofobije i nasilja, kao i diskriminacije i etiketiranja. Kroz praktično sve radionice programa, povezujemo pojave kao što su nasilje, diskriminacija i rizična ponašanja sa rodnim normama, te to ni ovde neće biti izuzetak, samo ćemo nešto veći akcenat staviti na one stavove i ponašanja koja su se u istraživanju više istakla kao sporna, (na primer, stav o seksualnom uznemiravanju i načinu oblačenja devojaka/žena, što može biti dobro obrađeno kroz radionicu o seksualnom nasilju). Potom stavovi o najvažnijoj ulozi žene i obavezama majke, o muškarčevoj moći i "poslednjoj reči u kući" i o tome kako je muškarac "manje muškarac ako manje zarađuje od žene" – svi mogu biti dobro adresirani kroz radionice "Šta je to što zovemo rod?" i "Moć i odnosi". O povezanosti, koja se i u ovom istraživanju uočila, između izloženosti nasilja u porodici i vršenja nasilja, biće dosta reči u okviru radionice "Ciklus nasilja". Istraživanje je pokazalo da veliki broj mladih pije, i da piju često i bez previše mere, tako da ćemo svakako u program treninga uvrstiti i radionice kao što su: "Razgovor o alkoholu i alkoholizmu" i "Naučiti kako ne piti previše". Nakon treninga za vršnjačke edukatore, odabrani učenici će realizovati

IZVEŠTAJ

neke od osnovnih radionica (a ukupno 4 radionice sa više grupa) sa svojim vršnjacima. Naše preporuka za ove radionice su:

1. "Šta je to što zovemo rod?" (bazična radionica o rodnim normama i rodnim očekivanjima i izazovima)
2. "Šta je nasilje?" (o oblicima i iskustvima nasilja u kombinaciji sa elementima radionice "Ciklus nasilja")
3. "Etiketiranje" (koja se bavi diskriminacijom)
4. "Razgovor o alkoholu i alkoholizmu" (zbog uočene pojave čestog i neumerenog konzumiranja alkohola)